GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad B

Onderwerp	Projectafwijkingsbesluit zonnepark Broekheurne		
Portefeuillehouder	Niels van den Berg agendaletter (B)		
Organisatieonderdeel	Cluster Omgeving & Recht	Aangeboden aan Raad	14 januari 2025
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2400036121

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. medewerking te verlenen aan een projectafwijkingsbesluit voor de realisatie van zonnepark Broekheurne met twee energieopslagsystemen door een ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven;
2. de onder 1 bedoelde ontwerpverklaring van geen bedenkingen als definitief aan te merken, indien er geen zienswijzen tegen het ontwerpbesluit worden ingediend.

Inleiding en voorgeschiedenis

Bouwplan

Er zijn twee aanvragen voor een omgevingsvergunning ingediend voor de realisatie van zonnepark Broekheurne met hierbij twee energieopslagsystemen. Het deel van het zonnepark aan de noordzijde is aangevraagd door TPSolar Broekheurne B.V. en het deel aan de zuidzijde door Coöperatie Enschede Energie. Het zonnepark is gelegen tussen de Usselermarkeweg, Uselerveenweg Riethermsteeg en Ontginningsweg. De twee percelen waarop het zonnepark wordt gerealiseerd hebben een oppervlakte van in totaal circa 15,2 hectare. De omgevingsvergunningen zijn aangevraagd voor de duur van 25 jaar. Het zonnepark wordt aangesloten op het elektriciteitsnet via een aansluiting op een door Usselerveenweg lopende leiding van Enexis.

Omgevingswet nog niet van toepassing

De aanvragen voor een omgevingsvergunning zijn ingediend op 22 december 2023. De datum van indiening van de aanvragen ligt voor de datum van de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024.
Op aanvragen die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het “oude” recht (de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) van toepassing. De Omgevingswet is dus niet van toepassing op de beide aanvragen. Voor het verlenen van de aangevraagde omgevingsvergunningen is daarom een verklaring van geen bedenkingen nodig van de Gemeenteraad.

Bestemmingsplan

De betreffende gronden zijn gelegen binnen het bestemmingsplan “Buitengebied Zuidoost”. Deze gronden hebben de bestemming “Agrarisch”.

Gronden met een agrarische bestemming zijn bestemd voor het weiden van vee en de exploitatie van een grondgebonden agrarisch bedrijf. De realisatie van een zonnepark is hier niet mee in overeenstemming.

Projectafwijkingsbesluit en verklaring van geen bedenkingen

Aan het bouwplan kan worden meegewerkt door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning op basis van een projectafwijkingsbesluit (artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3 Wabo).
Een (ontwerp-)verklaring van geen bedenkingen van de Raad is wettelijk verplicht bij een projectafwijkingsbesluit en is dan ook noodzakelijk om mee te kunnen werken aan het project. De verklaring van geen bedenkingen kan alleen worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Wanneer de verklaring van geen bedenkingen geweigerd wordt, zal het projectafwijkingsbesluit ook geweigerd worden.

Publieksvriendelijke samenvatting

Er zijn twee aanvragen voor een omgevingsvergunning ingediend voor de realisatie van zonnepark Broekheurne met hierbij twee energieopslagsystemen. Elke aanvraag betreft ongeveer de helft van het zonnepark.
Het zonnepark is gelegen tussen de Usselermarkeweg, Uselerveenweg Riethermsteeg en Ontginningsweg. De twee percelen waarop het zonnepark wordt gerealiseerd hebben een oppervlakte van in totaal circa 15,2 hectare (bruto). Het zonnepark is aangevraagd voor de duur van 25 jaar. De aanleg van het zonnepark past niet binnen het bestemmingsplan. Het college wil de realisatie van het zonnepark met energieopslagsystemen mogelijk maken. De gemeenteraad wordt daarom verzocht de benodigde verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
In de Energievisie is de ambitie opgenomen om het aandeel hernieuwbare energie in de periode 2021-2030 toe te laten nemen met minimaal 8 procent. De realisatie van het zonnepark draagt hieraan bij.

Argumenten
1.1 Het zonnepark met energieopslagsystemen past binnen onze beleidsregels voor zonne-energie
Op 21 december 2021 heeft de Raad de Energievisie vastgesteld en beleidsregels voor de realisatie van zonnevelden. Het zonnepark past binnen de voorwaarden die in de beleidsregels zijn gesteld. Het betreft de realisatie van een zonnepark in een gebied dat landschappelijk gezien een basiskwaliteit heeft. Gronden met een basiskwaliteit komen in aanmerking voor transformatie.

Bij de ontwikkeling van zonnevelden met oppervlakte van meer dan 2 hectare moet de ontwikkeling van een zonneveld gecombineerd worden met een integrale gebiedsontwikkeling. Dit is een proces waarbij een gebied als geheel wordt ontworpen en ontwikkeld en waarbij alle functies worden betrokken in de afweging. Van de ontwikkellocatie mag 80% worden benut voor het panelenveld en is 20% ruimte voor groen en/of water. Tussen de panelen wordt 1/3 van de grond vrijgehouden zodat de bodemkwaliteit wordt behouden. Aan deze voorwaarden voldoet zonnepark Broekheurne.

Aanvragers willen twee energieopslagsystemen bij het zonneveld plaatsen. Deze energieopslagsystemen voorkomen energieverspilling en leveren een bijdrage aan de stabiliteit van het elektriciteitsnetwerk. Dit past binnen het streven ons elektriciteitsnetwerk flexibeler te maken omdat de productie van elektriciteit weersafhankelijker wordt.

1.2 het zonnepark is onderdeel van gebiedsontwikkeling Broekheurne
In de Visie landelijk gebied en de Energievisie staat dat een zonneveld groter dan 2 ha altijd met een gebiedsgerichte aanpak vorm krijgt. Nadat in 2018 in de Broekheurne een initiatief ontstond voor een zonneveld is, na vaststelling van de genoemde visies, het gebiedsproces Broekheurne in het voorjaar van 2021 gestart met een verkenning.
Begin 2022 hebben de buurtkring Broekheurne, Stawel en de gemeente Enschede gezamenlijk opdracht gegeven om -met het gebied- een Gebiedsagenda Broekheurne op te stellen. Hiervoor is in april 2022 een onafhankelijke gebiedsregisseur aangesteld. Die heeft samen met de bewoners, bedrijven en andere betrokkenen in ruim een jaar tijd de Gebiedsagenda uitgewerkt. De raad heeft op 17 juli 2023 ingestemd met de Gebiedsagenda voor Broekheurne.

1.3 Het zonnepark wordt goed ingepast
Het zonneveld is gelegen in een jong ontginningen landschap met een basis kwaliteit. Hierin is de strategie volgens de Visie landelijk gebied; ‘transformeren’. Dit wil zeggen dat de oude landschappelijke identiteit niet leidend is, maar een nieuwe landschap gevormd kan worden.

Voor de landschappelijke inpassing is een Inpassing- en beheerplan (zie bijlage Inrichtingsplan Beheerplan) opgesteld. De hoofdvorm van het energiepark volgt de huidige verkaveling en versterkt de lange lijnen van het typische ontginningenlandschap. Het park wordt omzoomd door groenstructuren die de productievelden uit het zicht onttrekken, maar ook de verbindingen voor dieren versterken. De Usselerstroom ligt centraal in het plangebied en krijgt een bredere zone met laagtes die bij hoogwater kunnen vollopen en waar oevervegatie zich kan ontwikkelen. De toegepaste beplantingen bestaan uit inheems plantmateriaal die passen in de omgeving en het leefgebied en leveren daarmee een bijdrage aan het vergroten van het leefgebied van verschillende doelsoorten uit het natuur- en landschapsplan. Aan de Usselermarkeweg ter hoogte van de Usselerstroom komt een rust en informatieplek en over het onderhoudspad langs het water kan gewandeld worden.

Vooral voor de woning en groepsaccommodatie op het perceel Riethermsteeg 140 heeft het zonnepark impact: het perceel grenst aan de achterzijde en zijkanten aan het zonnepark. In het Inrichtings- en beheerplan is daar zorgvuldig naar gekeken teneinde de effecten zo veel mogelijk te beperken. De zonnepanelen worden geplaatst op enige afstand van het perceel. De ruimte tussen de panelen en het perceel wordt zo groen mogelijk ingericht door onder andere een landschappelijke haag langs het hekwerk en de aanleg van een aarden grondwal, welke wordt ingeplant met bomen en struiken, deels wintergroen. In het Inrichtings- en beheerplan is opgenomen dat alle beplanting de eerste 5 jaar jaarlijks wordt gemonitord op de ontwikkeling, eventuele dode of slechte planten wordt vervangen. Dit geldt voor alle beplanting in het zonnepark.

1.4 Inwoners van Enschede kunnen via coöperatie Enschede Energie deelnemen aan het zonnepark
Enschede Energie is ontstaan vanuit een burgerinitiatief, met als doel om in Enschede duurzame energie lokaal op te wekken. Elke inwoner kan lid worden en tegelijkertijd meedelen in de opbrengsten van de opgewekte stroom.

1.5 Omwonenden zijn geïnformeerd over het zonnepark via individuele gesprekken en informatiebijeenkomsten
Aanvragers hebben met omwonenden individueel gesproken over de plannen voor het zonneveld.
Er zijn tijdens het proces meerdere informatiebijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden. Hiernaast neemt een kerngroep van bewoners deel aan de overleggen over het zonnepark tussen gemeente en initiatiefnemers (zie bijlage Notitie omwonenden).

Risico's
1.1 Het zonneveld past niet binnen de nieuwe regels van de provincie over zonnevelden
De provincie beoordeelt het zonnepark op basis van de regels zoals golden ten tijde van indiening van de aanvraag. Toen waren de nieuwe regels nog niet van toepasing. De provincie heeft in het kader van het vooroverleg aangegeven geen op- of aanmerkingen te hebben over het zonnepark.

1.2 De energieopslagsystemen zijn door de Brandweer Twente beoordeeld
Brandweer Twente heeft de energieopslagsystemen beoordeeld. De energieopslagsystemen voldoen aan de actuele veiligheidseisen voor de plaatsing van een energieopslagsysteem.

1.3 voor de realisatie van het zonnepark is een natuurvergunning nodig
Voor de kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en de egel is een natuurvergunning nodig. Reden hiervoor is dat (dicht)bij de bermen langs het plangebied werkzaamheden worden verricht waardoor potentiële verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van deze dieren verstoord kunnen worden. De aanvraag voor deze natuurvergunning is bij de provincie ingediend.

Kosten en financiële dekking van het voorstel
De kosten voor de procedure van het projectafwijkingsbesluit worden via de Legesverordening in rekening gebracht. Met aanvragers is een planschadevergoedingsovereenkomst afgesloten waarin de eventueel uit het projectafwijkingsbesluit voortvloeiende planschade wordt verhaald. Om zeker te stellen dat eventuele planschade kan worden verhaald wordt door beide aanvragers een bankgarantie verstrekt op het moment dat respectievelijk de SDE++subsidie of SCE subsidie is verleend voor het project. Op het moment dat geen subsidie wordt verleend zal het project niet worden uitgevoerd en zal dus ook geen sprake zijn van planschade.

Afweging en alternatieven
-

Participatie
Aanvragers hebben met omwonenden individueel gesproken over de plannen voor het zonneveld.
Er zijn tijdens het proces meerdere informatiebijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden. Hiernaast neemt een kerngroep van bewoners deel aan de overleggen over het zonnepark tussen gemeente en initiatiefnemers (zie bijlage Notitie omwonenden).

Door initiatiefnemers is een communicatie- en participatieplan (zie bijlage Communicatie- en participatieplan) opgesteld, waarin ook een voorstel voor financiële participatie door het gebied is opgenomen conform de beleidsregels zonne-energie die als bijlage van de Energievisie zijn vastgesteld door uw raad op 21 december 2021. Dit voorstel wordt momenteel besproken met vertegenwoordigers van het gebied.

Communicatie
Communicatie over de aanvraag vindt plaats op de wettelijk voorgeschreven wijze (via weekblad Huis-aan-Huis, de Staatscourant en www.ruimtelijkeplannen.nl).

Vervolg
Indien uw Raad instemt met het voorstel wordt het ontwerpprojectafwijkingsbesluit met alle relevante bijlagen gedurende zes weken ter inzage gelegd. Binnen deze termijn kunnen zienswijzen worden ingediend.
Indien zienswijzen worden ingediend vindt opnieuw beoordeling plaats in de Raad over het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen. Indien geen zienswijzen worden ingediend kan het projectafwijkingsbesluit worden verleend.

Bijlagen
Ruimtelijke onderbouwing
Landschappelijk Ontwerp
Inrichtingsplan Beheerplan
Communicatie- en participatieplan

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	R.W. Bleker